

Vec C-58/24

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

26. január 2024

Vnútroštátny súd:

High Court

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

21. december 2023

Žalobcovia:

NE

MY

HJ

XF

WB

UV

VK

JU

RJ

DZ

Odporcovia:

An Bord Pleanála

Minister for Housing, Local Government and Heritage

Ireland

The Attorney General

Za účasti:

Drumakilla Limited

Predmet sporu vo veci samej

Súdne preskúmanie sa týka napadnutia zákonnosti povolenia výnimky s cieľom umožniť navrhovanú výstavbu obytných jednotiek a súvisiace práce v Delgany v grófstve Wicklow v Írsku.

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 16 ods. 1 smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 1992, s. 6; Mim. vyd. 15/002, s. 102) a článku 11 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. EÚ L 26, 2012, s. 1) v rozsahu, v akom sa týka uvedeného ustanovenia.
- 2 Právnym základom návrhu na začatie prejudiciálneho konania je článok 267 ZFEÚ.

Prejudiciálne otázky

- 3 Päť prejudiciálnych otázok je formulovaných takto:

„1. Má článok 11 smernice 2011/92 v spojení so zásadou širokého prístupu k spravodlivosti podľa článku 9 ods. 2 Aarhuského dohovoru za následok, že v prípade, že projekt v zmysle článku 1 ods. 2 písm. a) smernice 2011/92, ktorý je predmetom žiadosti o povolenie (ďalej len „primárne povolenie“), nemôže byť vykonaný bez toho, aby navrhovateľ projektu nezískal najskôr iné povolenie (ďalej len „sekundárne povolenie“), a v prípade, že si príslušný orgán na vydávanie primárneho povolenia pre takýto projekt zachováva schopnosť posúdiť vplyv projektu na životné prostredie prísnejšie, než ako sa vykonalo v rámci sekundárneho posúdenia, sa má s takýmto sekundárnym povolením (ak bolo vydané pred primárnym povolením) zaobchádzať tak, že je súčasťou povoľovacieho postupu na iné účely než v súvislosti s rozsahom záležitostí, ktoré sa majú zohľadniť alebo posúdiť podľa smernice 2011/92, a to buď vo všeobecnosti, alebo v prípade, že sekundárnym povolením je rozhodnutie prijaté podľa článku 16 ods. 1 smernice 92/43, ktorým sa navrhovateľovi na účely uskutočnenia projektu povoľuje výnimka z uplatniteľných opatrení na ochranu druhu?“

2. Ak je odpoveď na prvú otázku kladná, má článok 11 smernice 2011/92 v spojení so zásadou širokého prístupu k spravodlivosti podľa článku 9 ods. 2 Aarhuského dohovoru za následok, že vnútroštátne pravidlá týkajúce sa dátumu, odkedy začína plynúť lehota na napadnutie platnosti rozhodnutia prijatého podľa článku 16 ods. 1 smernice 92/43 („sekundárne povolenie“), sa musia vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby táto lehota začala plynúť pred dátumom prijatia dotknutého rozhodnutia o povolení („primárne povolenie“), a to buď vo všeobecnosti, alebo v prípade, že: i) projekt bol predmetom individuálneho posúdenia podľa článku 4 ods. 2 písm. a) smernice 2011/92 a/alebo ii) rozhodnutie podľa článku 4 ods. 5 na účely primárneho povolenia bolo prijaté po vydaní sekundárneho povolenia a zároveň s rozhodnutím o primárnom povolení, a/alebo iii) konanie, ktorým bola napadnutá platnosť sekundárneho povolenia, neobsahuje žiadny dôvod spochybňujúci príslušné primárne povolenie odkazom na údajnú neplatnosť sekundárneho povolenia, a/alebo iv) žalobca nepožiadala o predĺženie lehoty na napadnutie sekundárneho povolenia, pričom takáto žiadosť sa vyžaduje podľa vnútroštátnych právnych predpisov týkajúcich sa neskorších námietok, ak sa v žiadnom právnom predpise Únie nestanovuje inak?

3. Ak je odpoveď na prvú otázku kladná a ak je odpoveď na druhú otázku vo všeobecnosti záporná, má smernica 2011/92 v spojení s článkom 47 Charty základných práv a/alebo so zásadou širokého prístupu k spravodlivosti podľa článku 9 ods. 2 Aarhuského dohovoru za následok, že časová lehota, ktorá sa stanovuje vo vnútroštátnom práve členského štátu na začatie konania na určenie práva podľa uvedenej smernice, musí byť primerane predvídateľná, ale v súlade s článkom 11 ods. 2 smernice 2011/92 nemusí byť výslovne uvedená v právnych predpisoch a/alebo v praktických informáciách, ktoré sa poskytujú verejnosti o prístupe k správnomu alebo súdnemu preskúmaniu podľa článku 11 ods. 5 smernice 2011/92, a/alebo s konečnou platnosťou presne určená na základe vnútroštátnej judikatúry, tak, že na odpoveď na druhú otázku nemá vplyv ustanovenie vnútroštátneho práva členského štátu týkajúce sa predvídateľnej časovej lehoty všeobecnej povahy, ktoré sa týka žalôb podľa verejného práva vo všeobecnosti vrátane začatia konania, ktorý sám napadne rozhodnutie prijaté podľa článku 16 ods. 1 smernice 92/43, ktorým sa navrhovateľovi projektu povoľuje výnimka z uplatniteľných opatrení na ochranu druhu na účely uskutočnenia projektu, hoci je to v dotknutom vnútroštátnom práve skôr implicitné než explicitné?

4. Ak je odpoveď na prvú otázku kladná a buď je odpoveď na druhú otázku kladná, alebo odpoveď na tretiu otázku záporná, má článok 16 ods. 1 smernice 93/43 za následok, že príslušný orgán nemôže dospieť k záveru, že neexistuje žiadna „uspokojivá alternatíva“ k rozhodnutiu, ktorým sa navrhovateľovi projektu povoľuje výnimka z uplatniteľných opatrení na ochranu druhu na účely uskutočnenia projektu v zmysle článku 1 ods. 2 písm. a) smernice 2011/92, ak príslušný orgán v skutočnosti nezohľadní alternatívy, ako je iné miesto alebo návrh, alebo zamietnutie výnimky?

5. Ak je odpoveď na prvú otázku kladná a buď je odpoveď na druhú otázku kladná, alebo odpoveď na tretiu otázku záporná, má článok 16 ods. 1 smernice 93/43 za následok, že príslušný orgán nemôže dospieť k záveru, že je „v záujme ochrany divokej fauny a flóry a ochrany prirodzených biotopov“ prijať rozhodnutie, ktorým sa navrhovateľovi projektu povoľuje výnimka z uplatniteľných opatrení na ochranu druhu na účely uskutočnenia projektu v zmysle článku 1 ods. 2 písm. a) smernice 2011/92, pokiaľ sa určitá identifikovaná ochrana nevytvorí v rámci samotnej výnimky skôr než pomocou opatrení na zmiernenie prijatých na zníženie alebo kompenzáciu škôd spôsobených krokmi povolenými v rozhodnutí o výnimke?“

Uvádzané ustanovenia práva Únie

- 4 V článku 16 ods. 1 smernice 92/43 sa stanovuje, že za predpokladu, že neexistuje uspokojivá alternatíva a výnimka nespôsobuje zhoršenie stavu ochrany populácie príslušného druhu na území jeho prirodzeného výskytu, členské štáty môžu za určitých podmienok udeliť výnimku z opatrení na ochranu druhu stanovených v smernici vrátane prípadu, keď je výnimka v záujme ochrany divokej fauny a flóry a ochrany prirodzených biotopov.
- 5 V článku 6 smernice 2011/92 sa uvádzajú základné ustanovenia týkajúce sa účasti verejnosti na rozhodovacích postupoch v oblasti životného prostredia.
- 6 V článku 11 smernice 2011/92 sa stanovujú pravidlá týkajúce sa žalôb proti rozhodnutiam podliehajúcim účasti verejnosti podľa tejto smernice. Členské štáty majú podľa článku 11 ods. 1 zaistiť, aby v súlade s príslušným vnútroštátnym právnym systémom mala dotknutá verejnosť, ktorá má dostatočný záujem alebo tvrdí, že sa porušuje právo, prístup k opravným prostriedkom pred súdom alebo iným nezávislým a nestranným orgánom ustanoveným na základe zákona s cieľom napadnúť vecnú a procesnú zákonnosť takýchto rozhodnutí. V článku 11 ods. 2 sa stanovuje, že členské štáty určia, v akom štádiu možno rozhodnutia napadnúť. Podľa článku 11 ods. 5 členské štáty zabezpečia, aby boli verejnosti dostupné praktické informácie o prístupe k správne a súdne preskúmaniu.
- 7 Rozsudky zo 16. júna 2005, Pupino (C-105/03, ECLI:EU:C:2005:386); z 19. septembra 2006, i-21 Germany a Arcor (C-392/04 a C-422/04, EU:C:2006:586); z 15. apríla 2008, Impact (C-268/06, ECLI:EU:C:2008:223); z 28. januára 2010, Komisia/Írsko (C-456/08, ECLI:EU:C:2010:46); z 30. júna 2011, Meilicke a i. (C-262/09, ECLI:EU:C:2011:438); z 18. októbra 2012, Pelati C-603/10, ECLI:EU:C:2012:639); z 20. decembra 2017, Caterpillar Financial Services (C-500/16, EU:C:2017:996); z 15. marca 2018, North East Pylon Pressure Campaign a Sheehy (C-470/16, ECLI:EU:C:2018:185); z 10. októbra 2019, Luonnonsuojeluyhdistys Tapiola (C-674/17, ECLI:EU:C:2019:851); návrhy, ktoré predniesla generálna advokátka Kokott vo veci Namur-Est Environnement (C-463/20, EU:C:2021:868); a rozsudky z 24. februára 2022, Namur-Est Environnement (C-463/20, ECLI:EU:C:2022:121); zo 6. júla 2023,

Hellfire Massy Residents Association (C-166/22, ECLI:EU:C:2023:545); a z 15. júna 2023, Eco Advocacy (C-721/21, ECLI:EU:C:2023:477).

Vnútroštátne právne predpisy

- 8 Podľa pokynu č. 84, pravidla 21 ods. 1 až 2 Rules of the Superior Courts (Rokovací poriadok vyšších súdov, ďalej len „RSC“) sa žiadosť o povolenie podania návrhu na súdne preskúmanie správneho rozhodnutia musí podať do troch mesiacov od dátumu prijatia napadnutého rozhodnutia. Podľa pokynu č. 84, pravidla 21 ods. 3 RSC možno lehotu, v rámci ktorej sa musí podať žiadosť o povolenie podania návrhu na súdne preskúmanie, za určitých okolností predĺžiť.
- 9 V súlade s ustálenou európskou a vnútroštátnou judikatúrou, a najmä so zásadou účinnosti, podlieha právomoc vnútroštátneho práva predĺžiť lehotu podľa pokynu č. 84, pravidla 21 ods. 3 RSC jednotnému výkladu v tom zmysle, že sa môže a musí vykonávať takým spôsobom, aby umožnila plynutie plnej lehoty (v tomto prípade tri mesiace) od dátumu, keď sa žalobca dozvie alebo by sa mal dozvedieť o napadnutom rozhodnutí.
- 10 V írskom práve neexistuje osobitné štatutárne alebo regulačné ustanovenie, v ktorom by sa stanovovalo, ako sa článok 11 ods. 2 smernice 2011/92 uplatňuje na rozhodnutia o výnimkách podľa článku 16 ods. 1 smernice 92/43.
- 11 Vnútroštátny súd sa domnieva, že v rámci vnútroštátneho práva a v závislosti od požiadaviek jednotného výkladu v prípade, že si projekt vyžaduje viacero povolení, predstavuje každé povolenie osobitné hmotnoprávne rozhodnutie, ktoré sa má napadnúť v rámci zákonnej lehoty plynúcej individuálne od dátumu prijatia jednotlivých rozhodnutí. Rozhodnutie o výnimke je preto osobitným právnym rozhodnutím, takže lehota na súdne preskúmanie sa začína prijatím tohto rozhodnutia, a nie vydaním súvisiaceho povolenia.
- 12 Vnútroštátny súd uzatvára, že časové lehoty na napadnutie povolenia výnimky sú primerane predvídateľné, pričom odkazuje na všeobecné právne predpisy týkajúce sa súdneho preskúmania.
- 13 Medzi ďalšie príslušné vnútroštátne právne predpisy patria: i) oddiel 50 a 50A Planning and Development Act 2000 (zákon o územnom plánovaní a rozvoji z roku 2000) (v znení zmien); ii) Planning and Development Regulations 2001 to 2023 (vyhlášky o územnom plánovaní a rozvoji z rokov 2001 až 2023) (SI 600 z roku 2001), v znení zmien; iii) nariadenia 51, 54 a 54A European Communities (Bird and Natural Habitats) Regulations 2011 [nariadenie preberajúce právny predpis Európskych spoločenstiev (o vtáctve a prirodzených biotopoch) z roku 2011]; iv) oddiel 4 Planning and Development (Housing) and Residential Tenancies Act 2016 [zákon o územnom plánovaní a rozvoji (obytné domy a prenájom nehnuteľností na bývanie) z roku 2016].

Zhrnutie skutkového stavu a konania vo veci samej

- 14 Pri očakávaní žiadosti o povolenie pre navrhovanú bytovú výstavbu v grófstve Wicklow v Írsku podal 17. januára 2020 vedľajší účastník konania, Drumkilla Ltd, na National Parks and Wildlife Service (Národná služba pre parky a voľne žijúce rastliny a živočíchy, Írsko, ďalej len „NPWS“) žiadosť o povolenie výnimky týkajúcej sa netopierov. Povolenie bolo vydané 4. marca 2020 a následne zmenené 21. júla 2020. V povolení sa uvádza, že sa vydáva výlučne na umožnenie činností špecifikovaných v súvislosti s navrhovanou bytovou výstavbou.
- 15 V súvislosti s povolením výnimky dospieva vnútroštátny súd k dvom faktickým záverom, a to i) hoci sa v povolení popiera existencia uspokojivých alternatív k udeleniu výnimky, materiály ukazujú, že sa vôbec nezvážili alternatívy s nižším vplyvom na prísne chránený druh alebo alternatívna možnosť neudelenia povolenia, na základe čoho možno usúdiť, že pravdepodobne nedošlo k žiadnemu takémuto posudzovaniu; a ii) v povolení sa uvádza, že sa vydáva v záujme ochrany dotknutého druhu. Pokiaľ táto požiadavka znamená, že samotná výnimka, na rozdiel od podmienok zmierňovania situácie, je v záujme tohto druhu, potom je takýto záver zjavne nerozumný a naozaj absurdný.
- 16 Dňa 21. októbra 2020 bola An Bord Pleanála (Rada pre územné plánovanie, Írsko, ďalej len „rada“) podaná žiadosť o stavebné povolenie. K žiadosti bola pripojená správa zo zisťovania na účely posúdenia vplyvov na životné prostredie (EIA). V dokumentácii k žiadosti bolo priložené zmenené povolenie výnimky, takže daný dátum bol prvým možným dátumom, kedy sa žalobcovia mohli dozvedieť o tomto povolení.
- 17 Rada vykonala zisťovania na účely EIA a dospela k záveru, že v správe zo zisťovania na účely EIA, ktorú predložil navrhovateľ projektu, boli primerane identifikované priame, nepriame, sekundárne a kumulatívne vplyvy navrhovaného územného rozvoja na životné prostredie. Rada dospela k záveru, že navrhovaný územný rozvoj pravdepodobne nebude mať významný vplyv na životné prostredie a že správa o EIA nie je pre navrhovaný územný rozvoj potrebná.
- 18 Dňa 15. februára 2021 vydala rada stavebné povolenie.
- 19 Dňa 25. marca 2021 podali žalobcovia na vnútroštátny súd žalobu, v ktorej napadli rozhodnutie rady a povolenie výnimky. Žalobcovia nepožiadali o predĺženie lehoty na napadnutie podľa pokynu č. 84, pravidla 21 ods. 3 RSC. Dňa 19. apríla 2021 vnútroštátny súd povolil podanie žiadosti o súdne preskúmanie a zastavenie prác.
- 20 Vnútroštátny súd 5. júla 2023 napadnutie stavebného povolenia zamietol. Napadnutie povolenia výnimky, ktoré bolo predložené samostatne (teda žalobcovia netvrdili, že stavebné povolenie je neplatné z dôvodu, že je neplatné povolenie výnimky), sa prejednáva.

- 21 Vnútroštátny súd sa domnieva, že keďže žalobcovia nenapadli povolenie výnimky do troch mesiacov od dátumu, keď sa dozvedeli alebo sa mohli dozvedieť o tomto povolení (a teda v rámci lehoty, ktorú by súd povolil na základe jednotného výkladu právomoci predĺžiť lehotu, ak by sa takáto žiadosť podala), k napadnutiu povolenia výnimky došlo neskoro a malo by sa zamietnuť, s výhradou akéhokoľvek právneho predpisu Únie, ktorý si vyžaduje opak. Vnútroštátny súd sa prikláňa k názoru, že v práve Únie žiadny takýto predpis neexistuje, ale domnieva sa, že tento názor nie je úplne bez pochybností, a teda že je vhodné postúpiť túto otázku Súdnemu dvoru.

Základné tvrdenia účastníkov konania

- 22 Pokiaľ ide o prvú a druhú otázku, žalobcovia tvrdia, že z rozsudku Súdneho dvora vo veci *Namur-Est Environnement*, C-463/20, je zrejmé, že za osobitných okolností, ktoré v rámci tejto veci vznikli v Belgicku a ktoré sa uplatňujú aj v Írsku, sa povolenie výnimky musí považovať za súčasť povoloňacieho postupu, pričom vydanie stavebného povolenia je posledným bodom rozhodovacieho procesu. Argumentujú, že rozhodnutie o povolení výnimky je predbežným rozhodnutím na účely rozhodnutia o zisťovaní na účely EIA, a preto sa stáva právoplatným až po ukončení postupov podľa smernice 2011/92, a to buď s negatívnym rozhodnutím o zisťovaní na účely EIA, alebo – ak príslušný orgán rozhodne, že je v súvislosti s projektom potrebné vykonať EIA – po dokončení EIA. Keďže logika rozsudku *Namur-Est* navyše vyplýva z procesných práv poskytovaných dotknutej verejnosti podľa smernice 2011/92 v súvislosti s projektmi, ktoré si vyžadujú EIA, bolo by v rozpore s touto smernicou, ak by sa podľa vnútroštátneho práva od žalobcov požadovalo, aby povolenie výnimky napadli ešte pred ustanovením týchto práv, ku ktorému dochádza len na základe rozhodnutia o zisťovaní na účely EIA podľa článku 4 ods. 5 smernice 2011/92.
- 23 Pokiaľ ide o tretiu otázku, žalobcovia tvrdia, že podľa článku 11 ods. 5 smernice 2011/92 nestačí, že vo všeobecných pravidlách vrátane právnych predpisov systému *common law* sa stanovuje, že lehota začína plynúť v deň, keď sa verejnosť dozvie o predbežnom rozhodnutí. Štát má povinnosť konkrétne určiť, v akom štádiu možno rozhodnutie napadnúť, a poskytovať praktické informácie o prístupe k postupom podávania námietok vrátane presne špecifikovanej lehoty, v rámci ktorej sa musí podať námietka.
- 24 Pokiaľ ide o štvrtú a piatu otázku, žalobcovia tvrdia, pričom odkazujú na rozsudok Súdneho dvora vo veci *Luonnonsuojeluyhdistys Tapiola*, C-947/17, že podľa článku 16 ods. 1 písm. a) smernice 92/43 príslušný orgán musí a) zvážiť alternatívy a b) vysvetliť, ako ich posudzoval. V danom ustanovení sa neuvádza vhodný právny základ na vydanie povolenia výnimky v prejednávanej veci, keďže činnosti, o ktorých povolenie sa žiada, nie sú zamerané na ochranu voľne žijúcich živočíchov a rastlín ani na ochranu prirodzených biotopov. Toto ustanovenie sa netýka uľahčovania územného rozvoja, najmä ak neexistuje dôkaz, že navrhovateľ projektu zvážil alternatívy rozvoja, ktoré by umožnili, aby sa pokračovalo

v pozmenenom rozvoji, čím by sa zároveň úplne zabránilo zakázaným činnostiam, ktoré majú vplyv na prísne chránený druh.

- 25 Štát tvrdí, že pokiaľ ide o prvú a druhú otázku, nie je rozhodnutie vo veci *Namur Est* pre problém uplatniteľnej premlčacej lehoty relevantné. Uvádza, že rozhodnutie o vydaní povolenia výnimky podľa článku 16 smernice 92/43 predstavuje samostatné rozhodnutie prijaté v rámci povoľovacieho procesu a ako samostatné rozhodnutie prijaté v rámci tohto procesu je „napadnuteľné“. Povolenie výnimky sa však nemá považovať za súčasť povoľovacieho postupu na iné účely než v súvislosti s rozsahom záležitostí, ktoré sa musia zvážiť alebo posúdiť v súlade so smernicou 2011/92. Po prvé lehota, v rámci ktorej sa mohlo napadnúť povolenie výnimky v prejednávanej veci, bola tri mesiace od vydania povolenia výnimky, prípadne pri uplatnení jednotného výkladu, odo dňa, keď sa žalobcovia o povolení výnimky naozaj dozvedeli alebo by sa o ňom mali dozvedieť. Smernica 2011/92 v spojení so zásadami prístupu k spravodlivosti uvedenými v článku 9 ods. 2 Aarhuského dohovoru si nevyžaduje, aby sa vnútroštátne časové lehoty vykladali v prejednávanej veci inak. Po druhé za osobitných okolností prejednávanej veci, keď žalobcovia netvrdili, že povolenie bolo neplatné z dôvodu, že bolo neplatné povolenie výnimky, neexistuje základ pre výklad vnútroštátnych premlčacích lehôt v tom zmysle, že povolenie výnimky možno napadnúť na konci povoľovacieho procesu. Po tretie žalobcovia mohli napadnúť rozhodnutie príslušného orgánu vydať povolenie na základe toho, že sa v ňom vplyv projektu na chránený druh neposúdil prísnejšie, než bol posúdený v štádiu povolenia výnimky, ale neurobili to. Po štvrté z rozsudku Súdneho dvora vo veci *Hellfire Massy Residents Association*, C-166/22, vyplýva, že v smernici 2011/92 sa nestanovuje žiadna povinnosť, aby bol postup povolenia výnimky podľa článku 16 začlenený do postupov na vydanie povolenia pre projekty, a teda nemôže súbežne existovať povinnosť, aby sa na vnútroštátne premlčacie lehoty uplatňoval jednotný výklad v tom zmysle, že časová lehota na napadnutie udelenia povolenia výnimky by mala plynúť od prijatia konečného rozhodnutia podľa zákonov o územnom plánovaní. To by bolo úplne v rozpore so zásadou právnej istoty.
- 26 Pokiaľ ide o tretiu otázku, štát navrhuje odpoveď, že smernica 2011/92 v spojení so zásadou širokého prístupu k spravodlivosti podľa článku 9 ods. 2 Aarhuského dohovoru nemá účinok opísaný v druhej otázke v prípade, že v právnych predpisoch dotknutého členského štátu sa v súlade s článkom 11 ods. 2 smernice 2011/92 presne neurčilo, v akom štádiu je možné napadnúť rozhodnutia, akty alebo opomenutia, a v prípade, že nie je presne určené stanovisko podľa vnútroštátnej judikatúry.
- 27 Štát tvrdí, že štvrtá a piata otázka sú sporné, pretože žaloba bola podaná neskoro. Ak by tieto otázky vznikli, malo by sa na ne odpovedať kladne.
- 28 Vedľajší účastník konania tvrdí, že podľa pokynu č. 84 RSC trojmesačná časová lehota na napadnutie rozhodnutia o povolení výnimky prostredníctvom súdneho

preskúmania začala plynúť v deň prijatia rozhodnutia. Nebola podaná žiadna žiadosť o predĺženie lehoty a napadnutie povolenia výnimky je preto premlčané.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 29 Vnútroštátny súd navrhuje odpovedať na prvú otázku záporne. Zastáva názor, že v rozsudku *Namur-Est* sa nestanovuje, že sa s povolením výnimky alebo iným rozhodnutím o viacerých povoleniach musí na akékoľvek iné účely, ako napríklad na časové lehoty, zaobchádzať ako s jedným rozhodnutím. Zaobchádzanie s takýmito sekundárnymi povoleniami na takýto iný účel ako so súčasťou primárneho povolenia by viedlo k procesným zmätkom a bolo by v rozpore so zásadou právnej istoty.
- 30 Vnútroštátny súd navrhuje odpovedať na druhú otázku, ak vznikne, záporne. Zastáva názor, že výklad v rozsudku *Namur-Est* by sa nemal rozširovať tak, že bude mať za následok krátenie vnútroštátnych premlčacích lehôt, ktoré sú záležitosťou rozsahu vnútroštátnej procesnej autonómie v súlade so zásadami ekvivalencie a účinnosti. Takéto rozšírenie výkladu rozsudku *Namur-Est* by bolo v rozpore so zásadou právnej istoty. Nie je potrebné žiadne takéto rozšírenie, pretože v prípade, že si projekt vyžaduje viacero povolení, je možné napadnúť jednotlivé povolenia pri ich vydaní v rámci príslušnej premlčacej lehoty stanovenej podľa vnútroštátneho práva, ktorá sa môže v súlade so zásadami ekvivalencie a účinnosti pre jednotlivé rozhodnutia líšiť. Pokiaľ ide o osobitné konkrétne prvky uvedené v otázke: i) skutočnosť, že projekt bol predmetom individuálneho posúdenia podľa článku 4 ods. 2 písm. a) smernice 2011/92, je nepodstatná; ii) skutočnosť, že rozhodnutie podľa článku 4 ods. 5 na účely primárneho povolenia bolo prijaté po vydaní sekundárneho povolenia a zároveň s rozhodnutím o primárnom povolení, je takisto nepodstatná; iii) ak sa v práve Únie vo všeobecnosti nevyžaduje odloženie časovej lehoty na napadnutie sekundárneho povolenia do vydania primárneho povolenia, musí to platiť *a fortiori*, ak konanie, ktorým bola napadnutá platnosť sekundárneho povolenia, neobsahuje žiadny dôvod spochybňujúci príslušné primárne povolenie odkazom na údajnú neplatnosť sekundárneho povolenia; a iv) ak žalobca nepožiadala o predĺženie lehoty na napadnutie sekundárneho povolenia, ako sa vyžaduje podľa vnútroštátneho práva pre neskoršie podanie námietky, potreba jednotného výkladu nevzniká.
- 31 Vnútroštátny súd navrhuje odpovedať na tretiu otázku, ak vznikne, kladne. Podľa jeho názoru sú ciele prístupu k spravodlivosti splnené tým, že existuje predvídateľná časová lehota. Všeobecná časová lehota stanovená v pokyne č. 84 RSC poskytuje žalobcom vo všeobecnosti dostatočnú predvídateľnosť.
- 32 Vnútroštátny súd navrhuje odpovedať na štvrtú otázku, ak vznikne, kladne. Domnieva sa, že požiadavky smernice 92/43 by boli značne oslabené a zváženie alternatív by bolo umelé a nereálne, ak sa zmysluplne nezvážia skutočné

alternatívy, konkrétne alternatívne miesta, ak takáto možnosť existuje, alternatívne návrhy, ak sú možné, alebo zamietnutie výnimky.

- 33 Vnútroštátny súd navrhuje odpovedať na piatu otázku, ak vznikne, kladne. Znenie a zámer článku 16 ods. 1 smernice 92/43 podporuje výklad v tom zmysle, že samotné rozhodnutie o výnimke musí podporovať záujem ochrany voľne žijúcich živočích a rastlín a ochrany prirodzených biotopov. Vydanie rozhodnutia o výnimke z iných dôvodov a následne zmierňovanie tohto rozhodnutia pomocou ochranných opatrení by s uvedeným ustanovením nebolo v súlade.
- 34 Pokiaľ ide o relevantnosť prejudiciálnych otázok, ak je odpoveď na prvú alebo druhú otázku záporná, alebo ak je odpoveď na prvú otázku kladná, ale odpoveď na druhú otázku zostane záporná aj napriek existencii všeobecnej časovej lehoty, potom sa žaloba žalobcov musí zamietnuť ako oneskorená. V prípade, že žaloba nie je oneskorená, v odpovediach na štvrtú a piatu otázku sa rozhodne, či sa povolenie výnimky vyhlási za neplatné.